

„Edinost“
 Zbirka enkrat na dan, razen nedelj in
 p. oznik. ob 5. uri zvečer.
 Naročilna znaša:
 za celo leto . . . . . 24 kron
 za pol leta . . . . . 12 „
 za četrt leta . . . . . 6 „
 za en mesec . . . . . 2 kroni
 Naročnino je plačevati naprej. Na na-
 ročnice brez priložne naročilne se uprava
 ne ozira.
 Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
 samezne številke po 6 stotink (3 nveč);
 zven Trsta pa po 8 stotink (4 nveč).

Telefon št. 876.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš
 se računajo po vrstah v petitu. Za več-
 kratno naročilo s primernim popustom
 Poslana osmrtnice in javne zahvale do-
 mači oglašit. se računajo po pogodb.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
 Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
 Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
 jema upravništvo. Naročnino in oglase
 je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
 ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
 sprejemanje inseratov v ulici Molin
 piccolo št. 3, II. nadst.

Glavni odgovorni urednik Fran Godčič.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Zadnji govor J. barona Rukovine v hrvatskem saboru.

Juraj baron Rukovina - Vidovgradski je že začel ljubiti narod hrvatski, ko je bil še dete 10 let. Že tedaj, v tisti nežni dobi, je jel slutiti in spoznavati, koliko krivice so morali Hrvatje prenašati pod nemškim zapovedništvom in uradništvom.

Zapustil je vojsko, v kateri je služil kakor nadporočnik, radi političnih vzrokov; prijateljaval je s Kvaternikom, s Starčevićem in Folnegovićem — osnovatelji, skupno žnjim, stranke prava.

Duševni volja te stranke je bil vsikdar »stari« (t. j. Starčević), predsednik iste pa skozi mnogo let baron Rukovina. Po smrti »starega« se je stranka prava razdelila v »čiste pravaše«, katerim je vodja Židov Frank, in nečiste pravaše, ki so odstopili od nakaterih točk Starčevićevega zakonika.

Baron Rukovina, hoté Starčevićeve (in Kvaternikove) dogme ohraniti neoskrnjene in čiste, je ostal med »čistimi« in nečistimi — sam! Posledica temu je bila, da (ne mojte se smejati, razsvitljeni ljudje!) njegovih govorov niso hoteli priobčevati ni glasilo »čistih«, ni glasilo »nečistih«, ni glasilo »neodvisnih« — nota bene: njegovih govorov, izrečenih v hrvatskem saboru. Še več! Enkrat je poslal vsem redakcijam teh glasil nekó izjavo in — sprejela je ni nijedna. Kaj mu je bilo storiti? Dotično izjavo je priobčil v glasilu — vladine stranke!

Vsi so mislili, da je baron Rukovina prešel na drugo vero, da je vsprejel od vlade ono, kar mu je ista ponujala stokrat.... Ali on ni storil tega, ampak je ostal zvest načelom, katera po svojem junaškem prepričanju smatra svetimi. Zato ga vsakdo mora spoštovati!

Sedaj mu je 70 let in se ne bo nič več dajal voliti zastopnikom naroda. Govor, ki ga je meseca decembra izustil v hrvatskem saboru, je bil zadnji njegov govor. Evo vam iz istega nekoliko odlomkov, zelo poučnih za nas Jugoslovane!

»Edina okolnost, da smo mi Hrvatje vezani na monarhijo, imenovano Avstro-Ogersko, od vekov sem, napotuje nas, da gledamo pridobiti narodu v tej monarhiji ravnopraven in državopraven položaj, kakor mu pripada po njegovi posebni individualnosti in posebni zgodovini njegovi. Pa razun te okolnosti so še druge. Prva: Od vekov sem se življenje našemu narodu krati, narod je izpit na vse mogoče načine in celo zakoni v vseh temeljih se nam kratijo.

PODLISTEK 1

Notturmo.

Spisal: Ksaver Šandor-Gjolski. — Prevel: Radi.

Stiskal sem jo na svoje prsi ter z drhtajočima ustnicama pritisnil poljub na njeno blede lice, — a znal sem, da so to zadnji trenotki v življenju. V ušesih so mi šumele še zdravnikove usodne besede, ki mi jih je povedal na uho v predsobi, česa se imam nadejati, — in moral sem se siliti s svojo železno voljo na mir, da ne bi izdal svojega obupa in ne zapal v gorki — brezmejni — ženski jok! — Moral sem bliniti nado ter odgovarjati ednako njenim besedam, s katerimi mi je govorila nežno in mirno o bližnjem večnem razstanku — o svoji smrti.

»Ne, ne!« sem vzdihnil iz dna srca, da bi prevladal njen govor in ugasil notranjo lastno uverjenje. »Ti me ne moreš zapustiti in ne smeš od mene, — o! Jelena, duša moja! Ah — vse si mi — sreča moja in moje življenje — oh — kaj bi jaz brez tebe!«

Razun tega je, drugič, resnica, da monarhija trpi v strahu pred Košutom, v strahu pred irredento, v strahu pred Schönerrizmom in v strahu pred Berlinom!

Vsi ti elementi so proti nam, so medsebojno složni, a nam protivni. Razun tega so Nemei in Madjari jako aktivni v vsem, kar je proti nam; monarhija pa je povsem pasivna v vsem, kar bi nam moglo biti v prilog.

Nadalje je znano, da nas smatrajo inferiornim plemenom, ki ne zasluži družega, nego da verno in slepo robuje. To je vzrok, da smo pritisnjeni ob zid, da nas bičajo na vse mogoče načine. Mogoče, da to ugaja komu — meni ne!

Nadalje pravim: Sramota je glodati samo na obranih golih kosteh, zvijati se pod bičem, ki nas biče, prilizovati se onemu, ki za nas ne mara, in prehajati vsa druga vprašanja. Mogoče, da je to drugim modro, obzirno, diplomatično, veleučeno, ali moji naravi to ne pristojta.

»Nikdo naj ne misli, da je m ni bilo na tem, da bi priporočal kako zaroto proti tej monarhiji, to nam ni potrebno, to ne bi bilo pametno; je drugih dovolj, ki delajo proti solidarnosti skupne monarhije in proti solidarnosti pojedinih delov, iz katerih sestoji monarhija.

Meni je bilo do tega, da dokažem, da je neumnost, ako bi samo od faktorjev monarhije pričakovali kako obzirnost proti hrvatskemu narodu, da je zastoj pričakovati od faktorjev te monarhije olajšanje, to je najboljsek položaj hrvatskega naroda. Ako se obračamo na vnanje stvari in ako hočemo iste presoditi, dosti mi je, ako navedem ime ministra za vnanje stvari, a to ime se glasi: G o l o p r u s k i.

Ako pridenemo tem vnanjim odnošajem notranjo samomorilno cepetanje v monarhiji, potem nam ne o taje družega, nego da gledamo in želimo, da to samobubjalno cepetanje preneha čim prej.

Dosledno temu se meni zdi neumno, pričakovati od madjarskega naroda kako popustljivost nasproti našemu. Oni so preveč vzdignili nos in glavo pod nemškim okriljem.

Madjari si prisvajajo, da oni samostalno igrajo nekako ulogo, jaz pa pravim, da oni igrajo to vlogo pod okriljem nemškim. Nemčija jih je postavila na noge in čim jih je na noge postavila, pozabili so ono, o čemer so govorili leta 1849, posebno pa na podunajski konferenci. Oni hočejo gospodovati, oni hočejo uničiti najprej nas, a potem gospoda, tudi Vas Srbe! Verujte ali ne,

In poklical sem si vse razloge tedaj že zamrlega upanja, ki sem si ga bil vstvaril že pred mesecem njene težke boleznii ter zidal trdno proti jasnim in prejasnim navalom pameti, ki je govorila, da ni več rešitve.

Pa baš sedaj, poslušaj, kako bistro misli, kako razločno govori, kako jej beseda gladko teče, sem upal zopet, da se njeno stanje še poboljša. Tedaj se mi je vzbudila neka silna volja, da obdržim živeče in najmilejše bitje, tako krasno in tako mlado. Lovil sem vsako slamico in sezal po vsaki niti, na kateri je viselo to mlado bitje.

»Ne smeš — ne smeš me zapustiti, — ti moraš ostati pri meni, — ako ne pomagajo nič zdravila, ta naša ljubezen — ona Te mora rešiti!« — sem čaral in bledel v skrajni ekstazi.

»Meni je tako slabo! — Jaz ne morem — ne morem več živeti. Oh — da bi vedel, kako grozne muke trpim! Še sam bi mi moral želeči, da se jih rešim. Ah — samo še smrt me reši. Moram — moram umreti, — za-me ni več življenja.«

oni imajo nalogo od Nemčije, oslabiti slovanski element in podpirati nemški Drang nach Osten. Zato imajo Madjari svoj freipass, dokler Nemčija ne bo imela Trsta! Bodate uverjeni, čim Nemčija doživi, da vdobi Trst, freipass Madjarom postane neveljavnim!

Vuk Karadžić si je izmislil govorico: Srbi svi i svuda! — jaz pa pravim: Švabe svi i svuda! A kdo je Nemece najbolj povzdignil! Rusija! Ona jih je dovela do Romunske! Sedaj pa imamo že priliko videti, kako so pod uplivom Nemčije v prepiru tudi Romuni in Bolgari, a pod istim uplivom smo v prepiru mi se Srbi, in to že davno; istotako že davno Srbi in Bolgari.

Prisedil J.

Novinski glasovi o volitvi v III. kolegiju.

»Hrvatska« piše mej drugim:

»Ne samo to, ampak okoličani so v ogromni večini glasovali zanj (za dra. Rybářa) ter so sodelovali na volitvi s tako kompaktnostjo, da jih je od vpisanih volilcev v okolici glasovalo 90%. Okoličani so pokazali tisto vzbujeno slovensko zavest, tisto politično zdrelost, tisto zlogo, tisto plemenito navdušenje, s katerim so se odlikovali dne 3. in dne 6. t. m. Ali vse to ni pomagalo. Trst je videl do sedaj raznovrstnih volilskih sleparij in nezakonitosti, ali do sedaj ni doživel tako gnusnih stvari, kakor jih je doživel v nedeljo. Anali avstrijskih volitev ne poznajo sličnih lopovščin, kakoršnje so se v nedeljo dogajale v Trstu. Človek, ki občuti v sebi le količkaj srama, ne bi vsprejel take volitve.«

Omenivši žalostno dejstvo, da bodo Slovenci in Hrvatje Trsta in Istre imeli jednega jedinega zastopnika, piše »Hrvatska« dalje:

»Ali naj mislimo radi tega, da Hrvatsvo in Slovenstvo v Trstu in Istri nazaduje? Bog ne daj! S tem bi pokazali le, da nimamo hrvatskega srca, s tem bi obrekovali tiste slovenske brate, ki se bore toli junaški, ki trpe mučeniški; s tem bi pokazali, da nismo spremljali divne borbe njihove. Ali naše srce je hrvatsko, plamt v hrvatski ljubavi, polno je hrvatskih čustev, ono je z našimi brati v Trstu in v Istri: ono je žnjimi sosebno danes, ko trebajo bratske besede in bratske tolažbe. Vsi, vsi do zadnjega so vršili svojo dolžnost, da uzoraenje, zloženje niso mogli. In tudi ko bi ne bilo tako, tudi ko bi mislili, da jim imamo kaj očitati, da-

»Zopet tako! Ne tako! Daj, spomni se najinih srečnih časov, najine tihe rajске ljubezni, — onega razkošnega blaženstva, v katerem sva, zapuščena, obsojena od vsega sveta, v svoji skruti samoti našla vso zadovoljstvo — vso tajno srečo — kjer so nama sreča bila vseмир in tiho — tiho, skromno skrivališče, ozko in majhno, v katerem ni bilo za nobenega več mesta, nego za najino ljubezen in najine poljube. Oh, Jelena, — spomni se vsega tega in ostani živa!

In naslonjen na posteljo, sem vzdignil njeno izmučeno telo zopet k sebi, da bi jej z vročim poljubom vzdahnil veselje in volje do življenja, da jo prisilim z ognjenimi pogledi svoje vzbujne volje, da bi se poslužila vsaj deloma svoje energije.

In kakor da je podlegla mojim zapovedjočim besedam — kreposti moje volje. Njeno ovalno ličice, upalo in nategnjeno od boleznii, je oblila lahka in nežna rdečica, da je procvitalo v neki svežosti, v kateri za trenotek prestaja bolečina izmučenih črt. V krasnih, velikih očeh lazurne barve je zasijal

nes ne bi storili tega za živo glavo. Najmanjša rekrimacija bi bila danes zločin proti domovini, proti hrvatskemu. No ponavljamo, da ga ni najmanjšega razloga za rekrimacije. Nasprotno je tisoč razlogov, da slavimo mučeniške naše brate v Istri in v Trstu, sosebno pa njih prvake. Podlegli so — ali samo zistemu! Naša dolžnost je, da jim ponudimo bratsko roko ter da se žnjimi borimo proti zistemu. Hrvatsvo in Slovenstvo ne le da ne nazaduje, ampak napreduje. To dokazuje vsa volilna akcija, četudi hrvatski in slovenski kandidati niso izvoljeni. Ne, neustrašivi boritelji, veledušni mučeniški! Ne, ne more biti hrvatska roka, ki v tem trenutku meče kamen na vas. Ne zmenite se za košersko glasilo (Hrvatsko pravo)! Hrvatje so z vami, umejo dobro vaše muke in vaše borbe. Vsi skupaj reimo povzdignjenim čelom: podlegli smo, ali nismo premagani, podlegli smo, ali nismo potlačeni! Naša zmaga je v naših glasovih; naša zmaga je v naši zavesti v naši odločnosti, v naših mukah, v naši borbi; naša zmaga je v našem bratstvu. Junaki, mučeniški: Zagreb vas občuduje, Zagreb vas pozdravlja in vam pošilja svoj bratski pozdrav!

Tudi »Novi list« na Sušaku povdarja, da smo pač podlegli, a da nismo premagani. 90% okoličanskih volilcev je glasovalo. Ta slučaj je naravnost nezaslišan in ne moremo družega — pravi »Novi list« — nego čestitati našim bratom v Trstu, ki umejo voditi tako volilno borbo. Značilno je, da so Nemei, katerih je v Trstu mnogo, glasovali za italijanskega kandidata. Njim je bilo izbirati med Slovanom in Latinom in so (se svojega stališča) izbrali manje zlo. V to političsko taktiko naj bi se ugledali vsi Hrvatje, kjerkoli prihajajo na taka križpotja!

Ali primorski Slovenci in Hrvatje nimajo nikakega razloga, da bi obupavali na svoji bodočnosti. Narod, ki ima take moči v sebi, tak narod se ne pogubi nikdar. Tak narod mora priti do končne zmage. Vsi so se zarotili, da potisnejo Slovane. Ali ravno to mora dati moči našemu plemenu! Ko vidi, kako se je proganja, naj zbira svoje sile, naj dela! Treba delati, samo delati, brez prestanka in brez počitka; delati dan in noč na prosveti in blagostanju naroda, na industriji, trgovini, na vsem, kar poseza v narodno življenje. Naj vsakdo na svojem polju vrši svojo dolžnost. Tako bo bolje njemu in vsemu narodu.

oni zlati blesk, ki me je tolikokrat očaral za srečnih dni najine mlade ljubezni, in spustil sem se na kolena, da bi poljubil njene male nožice. — In mrzel znoj je zginil s čela. Bujni črni kodri niso puščali več v alabastrovi polti vratu in ram, oni žalostni bolestni izraz, temveč so spominjali na razpletene kite srečne zaročenke in prvi ljubezni.

Ah — kako krasna je bila! Svetloba nočne svetiljke s sredine plafona jo je obličala z nežnim rožnatim valom, drhtavo poskakujé okoli nje in po njej. Po belih čipkah vzglavja so se razpleli črni kodri, obrobļajoči belo čelo in spuščajoči se po labudjem vratu na razgaljena, še vedno olimpska ramena, enaka belini slonove kosti. Čipke na naprsnici srajce iz jndijskega muselina so zavijale vrat in prsi ter zakrivale tajnost ostale lepote. Drobni ročici prozorne polti sti počivali na modri svili pregrinjala, a njene krasne oči so se mirno upirale vame z žarkim pogledom.

(Pride še).

»Soča« piše:

Tržaški Slovenci so nastopili pri volitvah letos v peti kuriji in v tretjem kolegiju, kateri pritiče prav za prav njim že a priori, kakor bi jim pritakala tudi peta kurija, ako bi na tržaških tleh vladala za Slovence še pravica. Toda te ni, in Slovenci niso prodrli s svojim kandidatom. Tržaški Slovenci, pod vodstvom političnega društva »Edinost«, so razvijali za časa volitev čudovito agilnost, kateri so se čudili vsi ostali Slovenci, ki se brigajo za slovensko gibanje v Trstu. V peti kuriji, kjer je prišlo celo do ožje volitve med Hortisem in Rybářem, kakor tudi v tretjem kolegiju, so nastopili tržaški Slovenci v tako impozantnem številu, da je isto slovesna manifestacija slovenskega življa na tržaških tleh. Kako je jokal »Piccolo« pred ožjo volitvijo, kako prosil in rotil občinstvo, naj se za Boga udeleži volitve, ker italijanstvo Trsta je v nevarnosti! Tudi sedaj pri volitvi v tretjem kolegiju je pisal v sličem rog. Volitve v Trstu so manifestovale slovesno žitje Slovencev na tržaških tleh v taki meri, da vlada, ako hoče biti sploh pravična v najprimitivnejšem pomenu, mora začeti upoštevati tržaške Slovence drugačo nego doslej. Vlada naj si kupi tiste številke »Piccolo« pred ožjo volitvijo v peti kuriji ter sedaj pred volitvijo v tretjem kolegiju, naj jih vložijo v okvir ter obesi v pisarni e. kr. namestnika v Trstu nad pisalno mizo, da mu bodo kazale ob raznih prilikah, kadar bo ugibal, ako je sploh kaj Slovencev v Trstu, da tam živi močno slovensko ljudstvo, kateremu pritičejo tudi — pravice! Političnemu društvu »Edinost« gre najtoplejše priznanje za trud, ki ne pozna nobenih ovir, ki gre le za ednim ciljem, to je dobrobit zapuščenega slovenskega naroda na tržaških tleh na vse strani.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 17. januarja 1901.

Z vprašanjem bodoče taktike hrvatskih in slovenskih poslancev v državnem zboru se bavi list »Süden« na uvodnem mestu in prihaja do zaključka, da, kakor so bili hrvatski in slovenski poslanci združeni v minulosti, tako morajo biti združeni tudi v bodoče. Kd' r je dober rodoljub, ne bo domačih preprirov prenašal v državni zbor. Hrvatski in slovenski poslanci morajo, ne glede na konservativizem in liberalizem, skupno nastopati za narodne pravice. Z narodnimi pravicami in s pogoji za materialni in gospodarski napredek nima ni liberalizem, ni klerikalizem sam na sebi nič skupnega. Le če bodo hrvatski in slovenski poslanci skupno nastopali za narodni program, pridejo do veljave.

Beseda kluba je vsikdar izdatnejša, nego beseda posamičnega poslanca. Če se hrvatski in slovenski poslanci ne združijo v jeden klub na podlagi skupnega programa, bo to istotako, kakor da niso došli v državni zbor. Narod ne bi imel od njih nikakega dobička. Nič ne škodi v parlamentu bolj, nego če stranka nasprotnikom in vladi kaže svojo slabost, izvirajočo iz nezloge in prepira. Če govori vladi le jeden poslanec, je to le menenje enega človeka, če pa klub izraža svoje mnenje, je govoril ves narod. Te treba uvaževati sosebno z ozirom na sestavo bodočega parlamenta, v katerem bo mogel tudi mal klub govoriti odločilno besedo.

Na to se »Süden« obrača s toplimi besedami tudi do obeh Srbov, izvoljenih v Dalmaciji, naj tudi onadva pristopita k skupnemu klubu, kar storita tem laglje, ker sta bila izvoljena na podlagi kompromisa z obema hrvatskima strankama.

Kar se dostaje zvez z drugimi skupinami parlamenta, meni »Süden«, da nam je takih zvez v prvi vrsti iskati v zastopnikih naroda češkega, s čemer pa ni rečeno, da bi morali iti s Čehi tudi tedaj, ako so nastopili krive poti. S tem se je »Süden« odločno obrnil proti obstrukciji. Tako daleč ne more segati slovenska vzajemnost, da bi mi nje na ljubo sodelovali na obstrukciji. Prava solidarnost se pokaže le tedaj, ako bodo Čehi tudi v tem vprašanju jemali ozir na koristi in glasove svojih prijateljev.

Prvemu delu izvajanj v »Süden«u pritrjamo, radi: k izvajanjem v zaključku pa se hočemo povrniti jutri..

Razmerje strank v državnem zboru. Do danes je izvoljenih 36 nemških liberalcev, 45 pristašev nemške ljudske stranke, 23 ustavovernih veleposestnikov, 4 nemški svo-

bodomiselni »divjaki«, 1 pristaš nemške kmečke stranke, 21 nemških radikaleev, 22 kršč. socialceev, 23 udov kat. nemške ljudske stranke, 2 nemška klerikalea, 3 klerikalei »divjaki«, 4 udje katoliškega centra, 10 socialnih demokratov, 1 neodvisen socialist, 19 Italijanov, 19 fevdalnih veleposestnikov, 3 udje moravske osrednje stranke, 53 Mladočehov, 5 čeških agrareev, 5 čeških narodnih delavcev, 2 češka klerikalea, 60 članov poljskega kluba, 9 članov poljske ljudske stranke, 10 Malorusov, 6 Rumunov, 15 Slovencev, 10 Hrvatov in 2 Srba, skupaj 413 poslancev. 12 poslancev še treba izvoliti.

Tržaške vesti.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel jutri zvečer ob 7. in pol uri svojo sejo.

Volilni odmevi. Iz Rocola nam pišejo: Hud boj se je bil v nedeljo dne 13. t. m. na vsej fronti. Boj pravice proti krivicai, boj proti nadvladju, boj — za obstanek! Zmagala je krivicai.

V Rocolu so imeli naši nasprotniki vse v svojih rokah. Niti na cesti niso pustili stati našim voditeljem, dočim so imeli oni varno zavetje v društveni krčmi. Na razpolago so imeli mnogo kočij, ki so neprenehoma vozile prodano kri na volišče.

Pred krčmo je bilo polno njihovih agitatorjev, ki so volilee vlačili noter in jih tam pridobili z vinom za-se. Žalostno pa resnično je, da je neki Kjadinec prodal svojo glasovnico — za četrt vina. Ubogi ljudje, kdaj spoznajo vendar svoje zmote? Krčmo pa, v kateri so kupovali našo kri, kjer so se godile take infamnosti (da so rekli nekateri naših agitatorjev, da ne pojdejo nikdar več agitirati, ako se bodo godile take stvari) — to krčmo priporočamo slovenskemu občinstvu — kakor zasluži.

Tudi uradnik, ki je imel nalogo oddajati ljudem legitimacije, se je vedel jako pristanski.

Naj navedem le eden slučaj. Prišel je k njemu v urad posestnik iz Rocola, g. M., ki je tudi pevec v društvu »Kolo«, po svojo legitimacijo. Uradnik je prelistal vse legitimacije, ali njegove ni mogel najti. Rekel je, da je ni tu. Naš volilee pa se ni pustil odgnati tako hitro, ampak zahteval je trdno, da njegova legitimacija mora biti tu. Uradnik mu je ni hotel dati. Tu je pristopil neki mestni stražnik in je vprašal g. M., ne hodili on večkrat k g. Kablerju. G. M. mu je pritrđil. Na to je rekel stražnik uradniku: »Temu jo lahko daste, ker je naš«. Na to je odgovoril uradnik: »Ako je tako, pa nate jo!« — in potegnill je legitimacijo iz kupa — isto legitimacijo, katere popred nikakor ni mogel najti! — in ga še lepo pozdravil, ko je mož odhajal iz urada! Tako so delali uradniki; nobeno čudo ni torej, da je zmagala krivicai. Sramota pa ni na naši strani. Delali smo, trudili smo se; ako smo podlegli, je na tem kriva le sleparija!

Preveč civilizirani so! Kočijaž Luka Peteros, bivajoči blizo pokopališča tržaškega, je sicer Slovence po rodu, ali volilee ni bil o zadnjih volitvah. Dan po volitvi, v ponedeljek, peljal je nekega gosta v Žavlje. Vračaje se zvečer domov in dospesvi do sv. Ane, do krčme »Subieta«, je menil gost, da bi se, ker je mrz, rad ustavil za trenotek in izpil čašo vina. Tako se je zgodilo. Ker pa je bilo, kakor rečeno, silno mrz in ni vozniku kazalo, da bi se svojo živaljo dolgo stal na mrazu, je namenil iti v gostilno in naprositi gosta, naj bi nadaljevala vožnjo v Trst. Stopivši v krčmo, je pozdravil navzoče goste v italijanskem jeziku in izrekel svojemu gostu svojo prošnjo. V tem hipu pa je skočil po konci italijanski podanik Anton Piein, podjetnik magistratnih zidarskih del ter je zakričal: Fora quei di Rybář! Voznik se je moral umakniti iz gostilne, a čim je stopil na dvorišče, dobil je jedno po glavi tako silno, da je padel na tla in so ga morali vzdigniti v kočijo.

Tako plačujejo italijanski počaniki gostoljubnost, ki jo uživajo v teh krajih. Da, res je, — preveč civilizirani so, tako, da se njih civilizacija dotika skoro — barbarstva! Dogodek je prijavljen policiji, mi pa zahtevamo, naj se izvede stroga preiskava ki naj pojasni, kdo je bil oni lopov, ki je na tak tolovajski način, v temi, zavratno ranil mirnega človeka, ki ni nikomur storil ničesar žalega. Tako daleč vendar ne smejo segati privilegiji, ki jih uživajo tu italijanski podaniki, da bi ti nemili gostje smeli pobijati naše

ljudi kakor muhe. Pričakujemo torej, da oblast stori svojo dolžnost v polni meri.

Kaki ljudje vrše ljudsko štetje! Na volišču v Rojanu o ožji volitvi za V. kurijo so naši vrli Barkovljani dali aretirati nekega človeka, sina polirja Kokoroveca od Škrljev, ker je volileem ponujal glasovnice z imenom Hortis, v katerih je bilo zavutih tudi po pet kron. Jedno tako glasovnico so našli pri njem tudi na inspektoratu, a poleg tega še 180 kron družega denarja za agitacijske svrhe. Ali pustimo to! Čujte, pa ljudje božji: čez par dni so videli naši ljudje istega drznega agitatorja, kako je hodil z magistratnim uradnikom po hišah — vršit ljudsko štetje!

To bo lep operat, ki ga dovrše — taki komisarji!

Ivan Marija Stare, po domače Vane Cjak iz Barkovelj, je nad 70-leten mož. Ko je šel minole nedelje na volišče, so ga Italijani prijeli in mu ponujali 2 gld. za glas. Ali mož se ni dal kupiti, marveč je odločno zavrnil umazano ponudbo, ter je z muko lezel v Rojan (pokvarjen je namreč v nogah), kjer je pošteno odlal svoj glas za našega kandidata. Čast, komur čast — takov starček poštenjak bodi v izgled značajnosti in zvestobe onim mlajim, ki se le preradi dajo zavajati po kakem Judejevem grošu.

Prijatelju na grob. Iz sv. Ivana nam pišejo: Te dni smo spremili k večnemu počitku vrliga mladeniča Ivana Ravbarja. V evetju svoje dobe, v 21. letu je preminol dragi prijatelj in sopevec naš. Pokojnik je bil navdušen naroden mladenič in zvest pevec društva »Zvezda«. Pogreb je bil časten. 6 pevcev omenjenega društva je nosilo zemске ostanke pokojnika. Na levi rami so imeli trakove v narodnih barvah. Pred krsto so nosili krasen venec s trakovi v slovenskih barvah, poklonjen od društva »Zvezda«. Ob strani nosilca tega venca stli dve deklici. Iz kratka: naša »Zvezda« je svojemu zvestemu Ivanu najlepše skazala z dnjo čast. Potrgeta sreča smo se ločili od vrliga prijatelja in zvestega sinu svojega naroda. Zadržilo, da ga hočemo ohraniti v zvestem in blagem spominu, bodi evetka na grob — prijatelju!

Prijatelj.

Za društva zanimiva razsodba. Julija meseca l. l. je sklenilo pevsko in bralno društvo »Zrinjski« napraviti izlet v sv. M. M. spodnjem na veselico pevskega društva »Slava«.

Odbor je to naznanil e. kr. redarstvenemu ravnateljstvu v Trstu, katero pa je bilo menenja; da ne zadostuje navadno naznanilo, temveč da mora društvo prositi dovoljenja.

Iz tega razloga je društveno naznanilo zavrnilo.

Dotično rešitev pa je bila društvu dostavljena šele po veselici, tako, da se je izlet izvršil.

C. kr. redarstveno ravnateljstvo je zagledalo v tem preziranjem lastne avtoritete in je to naznanilo sodišču zahtevaje, naj se proti odboru postopa radi prestopka zoper § 3. zakona o zborovanjih.

Predsednik g. T. je bil pa na razpravi v Kopru oproščen od obtožbe.

Včeraj se je vršila pred tukajšnjem e. kr. sodiščem vsled pritožbe drž. pravdištva, vzklicna razprava, na kateri je obtožena zastopal g. dr. Rybář. Deželno sodišče je pa potrdilo razsodbo I. instancije iz istega razloga, katerega je že prvi sodnik navedel, da namreč zborovanja, izleti itd., ki jih prirejajo društva, ne spadajo pod zakon o zborovanjih, temveč pod društveni zakon, ter da po § 15. tega poslednjega zakona za vsa društvena zborovanja, torej tudi za izlete, zadostuje navadno naznanilo, vsled česar ni treba kolekovane prošnje za dovoljenje.

Ta razsodba je zanimiva za naša društva, a menda tudi za naše e. kr. redarstveno ravnateljstvo.

Hacker contra Weber. Tržačanom, zlasti gostilničarjem, so dobro znane nevšečne razmere, ki vladajo v gostilničarski zadrugi vsled prevelicega respekta, ki ga imajo nekateri restavraterji pred magistratnimi mogočniki. Znane so tudi borbe, ki jo protitem od magistrata protežiranim gospodarjem gostilničarske zadruge bijejo združeni slovenski, nemški in zmerni italijanski krčmarji.

Naravno je, da so tudi zborovanja te zadruge precej burna. Na zadnjem zborovanju je prišlo do prepira mej predsednikom, znanim Hackerjem in g. Weberjem.

Radi nekih besed čutil se je g. Hacker razžaljenega ter je proti svojemu nasprotniku vložil tožbo, češ, da mu je očital, da je on

(Hacker) kriv, da je mnogo malih krčmarjev prišlo v nesrečo (»a remengo«).

V prvi instanciji je bil g. Weber tudi res obsojen; včeraj pa, na vzklicni razpravi, na kateri je bil g. Hacker zastopan od dra. Breitnerja, a g. Weber od dr. Rybářa, je deželno sodišče g. Weberja popolnoma oprostito od obtožbe in obsodilo tožitelja na povračilo stroškov, z motivacijo, da se besed, ki so konitatirane v prvi razsodbi, ne more smatrati razžaljivimi.

Slavni e. kr. vladi na znanje. Gospod Vekoslav Kodrič, posestnik iz sv. M. M. spodnje, nam javlja:

K meni je prišel te dni magistratni uradnik v družbi e. kr. redarja. Uradnik je začel govoriti laški, jaz sem zahteval, naj govori slovenski. Ker to ni bilo mogoče — iz vzroka, ker uradnik ni znal niti besedice slovenski —, sem se udal (žal, da je to naša slaba stran! Opazka ured.) in govoril laški.

Že pri imenu je bilo joj, kajti magistratov uradnik ni znal pisati mojega imena pravilno, ampak sem mu moral vse na tanko diktirati! Ko sem mu pripomnil, da ni častno za magistrat, da pošilja v okolico, ko vendar ve, da smo tu sami Slovenci, uradnike, ki ne znajo deželnega jezika — je omenjeni uradnik molčal!

Mene in družino je upisal za Slovence. Ko pa je začel pisati moje podnajemnike, sem opazil, da pušča 13 rubriko — prazno!

Mislil je že oditi, toda jaz sem ga vprašal, zakaj da ni izpolnil tudi rubriko o občevalnem jeziku? Odgovoril je: **To storimo mi — pozneje!** Na mojo kategorično zahtevo je zopet odvil polo in zapisal vsakemu njega občevalni jezik!! Temu gospodu sem opomnil, da se stranke pritožujejo, češ, da se jih niti ne vprašuje za občevalni jezik, in gospod mi je odgovoril: »Come che go ordine, così faccio!!«

Sedaj pa vprašamo po vsej pravici: Je-li to tisto ljudsko štetje, kateremu je namen pokazati, koliko je v državi prebivalcev te ali one narodnosti?! Odgovarja li tako postopanje zakonu o ljudskem štetju?!

Je-li slavni vladi poznano tako postopanje in kaj misli ista ukreniti, da zabrani najnovejšo — sleparijo?!

Kdo pretirava?! Pišejo nam: Pred zadnjimi volitvami sem šel na tukajšnje e. kr. namestništvo v družbi dveh volilcev, ki nista mogla vdobiti svojih volilnih dokumentov, da-si sta bila oba vpisana v volilne liste!

Predstavil sem se v imenu političnega društva »Edinost« g. namestništvu svetovalecu vit. Jettmarju.

Ta gospod je bil precej nejevoljen in mi je po daljšem govorjenju zabrusil v obraz te-le besede: »Vi, to je, vaše politično društvo, pretiravate! Koliko posla ste nam napravili se svojimi neopravičenimi reklamacijami, kajti nad polovico dotičnih reklamantov je bilo vpisanih v volilne liste!«

Odgovor na to zavrnitev mi je bil kaj lahek, osobito, ker sem jaz osebno pregledal volilne listine! Povedal sem g. svetovalecu, da, ako smo reklamirali za take, ki so že bili v volilnih listah, so to zakrivilo le magistratovi uradniki, ki so naše ljudi, za dobe reklamacijskega postopanja dosledno odganjali: vi niste vpisani v volilne liste. Po takem nismo torej krivi mi, ako smo dajali slavni vladi »toliko« dela: krivdo naj iščejo pri magistratoveih!

Tako! Pišejo nam: Včeraj sem se podal na tuk. e. kr. namestništvo ter se tam pritožil, da eno naših narodnih društev ne more vdobiti slovensko-nemške tiskovine za ljudsko štetje!

Ker mi je bilo rečeno, da gospod, ki ima v rokah to stvar, ne zna slovenski — sem (česar bi prav za prav ne smel!) govoril laški ter sem se pritožil, izjavivši, da magistratovi organi nočejo izdajati takih tiskovin. Odgovor je bil: »Vi znate dobro laški, vam torej ne treba slovenske tiskovine!«

Brez komentarja!

Z naših sodišč. Včeraj so bili na tuk. deželnem sodišču obsojeni: 16-letni voznik Anton Rudolf iz Trsta zaradi hudodelstva težke telesne poškodbe v 5 mesecev težke poostrene ječe; 25-letni težak Feliks Donda iz Bertiola (italijanska pokrajina Videm) zaradi zločina javnega nasilstva in prestopka prepovedane vrnitve v Trst v 6 mesecev težke poostrene ječe.

Nezgode na delu. 26-letni Ivan Bajo iz Vipave se je včeraj na plavžu v Škednju

hudo opeknel ter so ga morali prenesti v tuk. bolnišnico. — Tjekaj so spravili tudi 54-letnega težaka Mihaela Brijaveca, ki je o popraviljanju nekoga parnika padel z odra ter se nevarno poškodoval. — V bolnišnico so sprejeli včeraj tudi 14 letnega kjučavničarskega učena Josipa Gombača, ki se je na delu nevarno opeknel.

Brzovjaka. Po nekem prijatelju nj. ekscelence barona Rinaldinja, bivšega e. kr. namestnika v Trstu, ki je dolgo let vladal tu v Trstu, ki je pred kratkim daroval »Legi« večjo svoto denarja, od prijatelja tega gospoda prejeli smo brzovjako, katere pa nismo mogli včeraj uvrstiti med brzovjavke; zato jo priobčujemo danes na tem mestu. Brzovjavca se glasi:

Kandidat Rinaldini
Trst.

Pri kapljici izvrstne kapljice zbrani slovenski volilci pretakajo solzice, ker se vam ni posrečilo priti v državni zbor. V nadi, da se bo naša brzovjavka prihodnjice drugače glasila, ostajamo

slovenski volilci.

Nadejamo se, da njegova ekscelence in baron ne bo mislil, da je ta brzovjavka le — zlobna zafrkacija!

Tožar v gozdu. Včeraj popoldne se je užgala trava v gozdu nad »rumeno hišo« na Proseški cesti. Zgorelo je kakih 400 m² trave. Tamošnje prebivalstvo je pogasilo ogenj, še predno so prišli gasilci.

Nezvest uslužbenec. Včeraj so aretirali Edmunda Cosanija, ki je raznašal pisma neke tuk. tvrdke. Odprl je neko tako pismo ter vzal iz njega ček, katerega je v neki tuk. banki hotel spremeniti v gotovino. Cosani je bil sicer že prej kaznovan ter je še le nedavno prestal daljšo kazen.

Ogenj v tovarni. Včeraj popoldne je nastal ogenj v tovarni za barve tvrdke Veneziani pri Škednju. Zgorela je streha poslopja. Gašenja so se udeležili ne le mestni gasilci, ampak tudi gasilci iz tovarne za olje in iz arzenala. Po dveurnem napornem delu so pogasili požar. Škoda znaša kakih 6000 kron ter je pokrita po zavarovanju.

Umrljivost v Trstu. Od 5. jan. do večeri 12. jan. je umrlo 58 možkih in 74 ženskih, skupaj 132 oseb, proti 105 v isti dobi lanskega leta, in sicer 31 starih do 1 leta 11 do 5 let, 5 do 20 let, 9 do 30 let, 8 do 40 let, 23 do 60 let, 36 do 80 let in 8 nad 80 let. Povprečna umrljivost tega tedna znaša 40.5 od tisoč. Smrt je povzročila sušica v 16, boleznj v sopihih v 39, enteritis v 0, legar v 0 slučajih, škrlatica v 1, krup v 0 ošpice 1 hripavica v 1 slučaju.

Dražbe premičnin. V petek, dne 19. januarja ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Sanità 8, zastavni listi in dragocenosti; v Rocolu 647, pohištvo: ulica Chiozza 27 in Amalia 16, konji; ulica delle Acque 12, sod, vino, železna blagajna in stoli.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 0.4, ob 2. uri popoldne 5.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 776.0. — Danes plima ob — predp. in ob — pop.; oseka ob — predp. in ob — popoldne.

Opozarjamo, vse rodoljube in rodoljubkinje, da bo v nedeljo dne 20. t. m. otroška veselica v otroškem vrten v Rocolu. Sodelovali bodo otroci tega otroškega vrta. Program objavimo prihodnjice.

Za božičnico pri sv. Ivanu darovali so: Gosp. kaplan Zupančič 2 K, g. župnik Trevn 1 K, g. Veronika 1 K, g. dež. poslanec Vatovec 4 K, g. Baretto 20 st, g. Gržina 40 st.

Kmetijska družba za Trst in okolico naznanja vsem članom, ki mislijo kupiti letos umetno gnojilo, naj pridejo v pisarno goriomenjene družbe. Gnojilo se bo dobivalo po nizki ceni, ker je namestništvo v Trstu dalo kmetijski družbi izdatno podporo za nabavo umetnega gnojila.

Zavarovalnica za govejo živino v Bazovici bo imela prihodnjo nedeljo dne 20. t. m. v prostorih gostilne »Pri Lipi« svoj redni občni zbor. Na dnem redu bo: 1. Nagovor predsednika, 2. Poročilo tajnika, 3. Poročilo blagajnika, 4. Posamezni predlogi in želje.

Odbor.

Podružnici družbe sv. Cirila in Metodija a Greti se je darovala svota 3 K, za katero je kupil g. S. G. čašo črnega vina na družbi.

Vsi oni, kateri se hočejo upisati v »Slovensko Matice«, naj to nemudoma na-

znanijo — pismeno ali ustmeno — poverjeniku, Franu Gustinu, kaplanu, Via dello Squero nuovo 13. nadstr. I.

Čitalnica e. kr. finančnih stražnikov priredi dne 19. januarja koncert, združen s plesnim venčkom v prostorih restavranca »Al Giardinetto«. — Začetek ob 8. uri zvečer.

Zveza tržaške slovenske mladine naznanja, da v nedeljo, dne 20. t. m. prične zopet s svojimi plesnimi vajami, in sicer ob 4. uri pop. v svoji plesni dvorani v ulici Rossetti št. 4. Na obilno udeležbo uljudno vabi

odbor.

Za vojake-novake. V torek 22. t. m. ob 10. uri zjutraj se bo v mornarski vojašnici (Lazzaretto vecchio) vršilo žrebanje tukajšnjih novakov, rojenih leta 1880. Žrebalo se bo tudi za tiste, ki so prosili za oproščanje od redne vojaške službe, za osebno došle in take, katere bodo zastopale druge osebe. Novaki iz let 1879. in 1878. obdržijo že izžrebane številke.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Kozine nam pišejo: Tukajšnje pevsko društvo »Venec« namerja prirediti svojo veselico s petjem, igro, deklamacijo in plesom. Delujoči člani tega društva se marljivo urijo in si prizadevajo, da čim častneje izvrše svoj namen. Žal pa, da ima to društvo le pičlo število podpornikov, a kar je še hujske: da ima tudi nasprotnikov. Čelo takih je, ki silijo v društvo le z namenom, da bi delali razpor in prepir. Kdor pa je pošten narodnjak, mora le želeti najboljšega uspeha temu društvu, ki se vzlic vsem nasprotstvom vzdržuje že tri leta in deluje. Nasprotniki tega društva pa naj bi vendar enkrat spoznali svojo zmotno in naj bi enkrat nehali s hinavskim nasprotovanjem! Ako pa ne odnehajo od svojega početja, pridemo v prihodnje na dan z imeni in — s čim drugim tudi! Strela udri iz višine izdajaleca domovine!

× O izgredih v Koprnam poročajo: Razburjenost, kateri je bila vzrok volitev v veleposestvu istrskem, je trajala dva dni. Koperčani so bili namreč za svojega rojaka, dosedanjega državnega poslanca Gambinija, dočim je laško politično društvo proglasilo bogataša markija Polesanija. Ker pa so bili Koperčani povsem gotovi, da zmaga Gambini in so imeli že vse pripravljeno za razsvetljava, jih je tem huje razkačil izid volitev. Zbirati so se jeli po ulicah, zlasti na glavnem trgu. Sosebno je razkačena množica obračala svoj srd proti koperskemu »bogus«, bogatašu Madonizzi, ki je kakor njegov sorodnik, deloval za Polesanija in proti Gambiniju. Iste pesti iste sodrge, ki so že tolikokrat metale kamenje v naše kmete, so je metale sedaj v hišo svojega Madonizze. Zaprtih je več oseb, med njimi tudi nekaj žensk. 8 njih so že izročili sodišču.

Vesti iz Kranjske.

* Dr. Alfonz Mosehe umrl. Dne 15. t. m. zvečer je umrl v Ljubljani odličen meščan, gospod dr. Alfonz Mosehe, odvetnik in predsednik kranjske odvetniške zbornice. Pokojnik je bil vzoren rodoljub, ki si je v narodnem oziru pridobil neveljvinih zaslug. Bil je delj časa mestni občinski svetnik in l. 1883 je bil izvoljen v dež. zbor, kjer je postal predsednik finančnega odseka. Mnogo zaslug si je nabral za »Nar. dom« v Ljubljani in za enakopravnost Slovencev na sodnih uradih. Izdaljal in urejeval je časopis »Slov. pravnik« ter si pridobil največje zasluge na prevodu občnega sodnega reda. Njegovo narodno delovanje je bilo vsestransko, nenavadno in uspešno.

Rajnik je bil tudi vsled svojih prikupljivih družabnih lastnosti in blazega srca obče spoštovan in priljubljen. Vrlemu značajnemu možu časten in hvaležen spomin!

* Državna podpora. Poljedelsko ministerstvo je dovolilo 400 kron za zgradbo dveh mostov čez potok Belo v Vipavi.

* Bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu je izdala letno poročilo za l. 1900, iz katerega je razvidno, da je koncem l. 1899 ostalo v bolnišnici 65 bolnikov. Tekom l. 1900 je bilo vsprejetih 1287 bolnikov iz raznih kronovin, večina pa iz Kranjske. Oskrbovalnih dni je bilo 24.317, operacij 372, ozdravljenih 982, zboljšanih 229, neozdravljenih 39, umrlo jih 33, v oskrbovanju jih je ostalo 69.

Ta bolnišnica se vzdržuje z milodari in podporami ter vzorno deluje. Zavod je pravi blagor za Dolenjako.

Vesti iz Štajerske.

— Gleispachovi avskultanti v Celju so izvršili svojo dolžnost: — na dan volitve namreč. Sedaj gredo lahko v imenu božjem na vse štiri vetrove avstrijskih sodišč. Eden teh gospodov je tudi že res odšel in sicer takoj prvi dan po volitvah. Seveda mu bodo sedaj sledili tudi drugi. Saj menda nihče ni bil tak tepec, da bi bil le en hip mogel misliti, da so se res prišli v Celje učit nemne slovensčine — ka-li gospod Gleispach?

— Čast narodnim obrtnikom, trgovcem in meščanom sploh! Pod tem naslovom piše »Domovina« z ozirom na zadnje volitve: »Z večjim konstatujemo, da smo imeli letos prav malo število omahljiveev med našimi obrtniki, trgovci itd. v Celju«. Žal, da mi v Trstu ne moremo tako reči o vseh naših obrtnikih, trgovcih in drugih volilcih v III. kolegiju.

Brzovjavna poročila.

Lord Rosebery o prihodnji vojni.

WOLVERHAMPTON 17. (K. B.) Lord Rosebery je v včeranjem svojem govoru v tukajšnji trgovinski zbornici rekel mej drugim: Dokler bo narode vodil razum, se ni z lahka bati vojne. Vojna 20. veka bo industrijalna. Najnevarnejša nasprotnika Anglije bi bila: Zjedinjene države v Severni Ameriki in Nemčija, kateri državi je govornik pohvalil. Rosebery se je slednjic toplo potegoval za zboljšanje metode v trgovinskem in tehničnem pouku.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 17. (K. B.) »Daily Mail« javlja iz Capstata, da so Buri dne 16. t. m. udrlj v Aberdeen.

JOHANNESBURG 16. (K. B.) Pravijo, da je Dewet prekoračil reko Vaal ter se pridružil burškemu poveljstvu v Transvaalu. Nadalje poročajo, da so imeli Buri zadnjo soboto, ko so se vračali od Zuurfonteina in Kaalfonteina, kateri mesti so napadli, precejšne zgube, katero cenijo na 60 mrtveev in ranjenceev.

Nesreča na morju.

BEROLIN 17. (K. B.) »Localanzeiger« javlja iz Kodanja: Norveški parnik »Tagerholm« se je ob angleški obali potopil z vsem mostvom, ki je šelo 20 mož.

Pošta za ces. ladijo »Albatros«.

DUNAJ 17. (K. B.) Pošta za ces. ladijo »Albatros« se bo odpravljala v Katanijo na Dunaju I. in v Trstu I. vsaki dan ob 7. uri 45 min. zjutraj, oziroma ob 4. uri 35 m. popoldne.

Ustaja na Kitajskem.

PETROGRAD 16. (K. B.) Parnik »Saratov« se je odpeljal iz Odeše a 1450 novinci v Port-Artur, da dopolni čete v okraju Kvanšung in Amur.

NEW-YORK 16. (K. B.) Brzovjavka iz Pekinga od dne 15. t. m. pravi, da se je prine Čing včeraj podal v »prepovedano mesto«, da pritisne cesarski pečat na listine, ki jih jutri izroče poslanikom. Vsled ukazov z Berolina je pogaja je glede izročitve železnice zastalo.

WASHINGTON 16. (K. B.) Ker je pekinška pogodba sedaj ratificirana od obeh strani, so Zjedinjene države pripravljene delovati na to, da se izpolni želje Kitajca, ki hoče, da se vojaške operacije zveznih čet zaključijo ter kakor hitro mogoče umaknejo vojaki s Kitajske sploh, ali pa vsaj iz bližine Pekinga.

Trgovina in promet.

Slovenska trgovska akademija v Ljubljani.

Da smo Slovenci višje trgovske šole tako potrebni kakor lačni kruha, o tem smo pač prepričani vsi, to leži na dlani. Saj, sosebno v novejši čas občutimo vedno britkeje veliko škodo, ki nam izvira iz pomanjkanja izobraženega, sedanjim zahtevam odgovarjajočega narodnega trgovskega stanu.

Legla slovenske zemlje je taka, da mora na njej poleg poljedelstva najbolj vspevati trgovina in obrt in tako je tudi položaj našega naroda tak, da izgubi prepotreben mogočen temelj svojemu razvitku, ako ga na polju trgovine in obrta popolnoma izpodrine tuje.

Trgovski stan je že sedaj in bo še bolj v prihodnje tako odličen, važen faktor za slo-

venski narod, da bi bilo za nas naravnost usodno, ako bi še nadalje odlašali z ustanovitvijo slovenske višje trgovske šole. Kajti le tak zavod nam more vzgojiti mladih mož, ki bodo vsestranski zmogni za vspešno borbo v trgovini nasproti mogočni tuji konkurenci. Koliko mednarodnega premoženja bi tako lahko prišlo v slovenske roke, koliko Slovencev bi se tako odprla pot, da erpijo svoje dohodke, ne iz lastnega, itak ubožnega naroda, marveč iz neizmerne svetovnega bogatstva.

Kako oporo bi imel slovenski narod v trdnem bogatem trgovskem stanu, katerega bi tvorili možje, katerih moči sedaj v trpkih skrbah za borno eksistenco nerabljene ginevajo po raznih pisarnah, ali pa se trošijo izobraženejšemu tujeu v korist. Pa kaj bi govorili? Vsakdo izmed nas pozna važnost večšega trgovskega naraščanja in niti najmanj nas ne more presenetiti okolnost, da sta obe slovenski stranki na Kranjskem t. j. katoliška in napredna v vprašanju ustanovitve slovenske višje trgovske šole popolnoma složni ter hočeta obe vse svoje moči posvečati v to, da se nakana prej ko prej uresniči in izvede. To je le naravno. Prav tako pa nas ne sme presenetiti, da sta edina dva nemška člana trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani bila proti tako važnem koraku, ki utegne imeti nepreračunljiv pomen za gospodarsko in kulturno emancipacijo in tako za korist in napredek slovenskega naroda. Čuditi se moramo le drznosti, s katero je g. Luekmann v slavnostni seji pokazal svoje »nemške sreče« ter se o taki priliki čutil poklicanega žaliti narodni čut in ponos navzočih in nenavzočih Slovencev! Rekel je, da je slovenski jezik še premalo razvit in da bi trebalo še petdeset let, predno bi bil sposoben za učni jezik na višji trgovski šoli. Rekel je dalje, da Slovenci nimamo niti potrebnih učnih knjig in niti ne potrebnih učnih moči.

Tudi o glasovanju sta bila Nemea Baumgartner in Luekmann neloyalna dovolj, da sta glasovala proti ustanovitvi slovenske trgovske akademije. Popolnoma upravičena je »Narodova« tozadevna opazka, da g. Luekmann absolutno ni kompetenten za sodbo o izobraženosti slovensčine, ker zna slovenski le toliko, da mu v vsakdanjem občevanju z delavci in posli ni treba tolmača in so njegove jezikovne zmognosti sploh jako dvomljive vrednosti, saj tudi nemškega jezika nima popolno v svoji oblasti. Glede učnih knjig je dobil Luekmann jako temeljit odgovor takoj v seji od gosp. Murnika, ki je rekel, da tudi deznika ljudje niso izumili poprej, nego je padel prvi dež, in prva učna knjiga se v nobenem narodu ni izdala poprej, nego se je ustanovila prva šola. Tableau! Tudi učne moči naj ne skrbe gospoda Luekmanna! Našim najlepšim nadam je cilj bodoča slovenska trgovska akademija, naše iskrene želje so: Bog blagoslovi vso tozadevne prizadevanje mladih bratov v Ljubljani!

Prva slov. zaloga pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, srečnih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franco vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnice brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Dunajska filjalka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.
 Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejevicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednosti, zatore naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODAV LJUBLJANI.
MAL POLOZI DAR DOMU NA ALTAR!
ZALOGA PRI IV. JEBAČINU V LJUBLJANI

Cenjene gospodinje!
 skusite da ta naša
 izborna sladna kava
 najde pot v vsako
 slovensko hišo.

Kakor praktikantka

želi vstopiti v komptoir, v Trstu ali v Gradcu, gospodična, ki je z dobrim uspehom dovršila knjigovodstveni tečaj, vešča slovenskega in nemškega jezika. Ujladne ponudbe na Uredništvu »Slovenke« v Trstu.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.
 priporoča
 pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov. Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
 Cene zmerne. Postrežba poštena.

Malo stanovanje,

eno ali dve sobi s kuhinjo išče narodna družina brez otrok. Najrajši pri Sv. Ivanu. Prijazne ponudbe na uredništvu »Slovenke«, Trst, ulica Belvedere št. 23 II.

Najboljši in najpopolnejši glasovirji (pianini)
 se vkupijo najceneje proti takojšnjemu plačilu ali na mesečne obroke od 16 kron višje (tudi na deželo) neposredno pri tovarnarju
HENRIK BREMITZ-u
 c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov) v TRSTU, Borzni trg št. 9.
 Svetovna razstava v Parizu 1900 »Srebrna kolajna«, ki je najvišje odlikovanje Avstro-Ogerske za pianoforte.

Javljam slav. občinstvu, da sem odprl

krčmo

v znanem prostoru pri Lovrencu, sedaj »pri Zvezdi« v Sežani. Točil bodem izvrstni teran, vipavec in prosekar. Za postrežbo bude na razpolago vedno izborna kuhinja po primernih cenah. Dobivajo se tudi vsaki čas spalne sobe, kakor tudi hlevi za živali. Za obilni obisk se priporoča udani
Ivan Lisjak
 „pri Zvezdi“ v Sežani.

Ljudska kuhinja (z dekretom)

je na prodaj. Podrobneje se izve na upravnistvu »Edinosti.«

Zastopnik

za zalogo piva v Sežani in okolici proti varščini 1000 kron se takoj sprejme. Ponudbe naj se pošljejo na g. Šimon Kukec, pivovarnar v Laškem trgu na spodnjem Štajerskem.

Ivan Semulič

TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici kakor tudi po deželi, svojo bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstnega pohištva najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Dr. Rosa Balsam

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

Praško domače zdravilo

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:
Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.
 Vsakdanje poštno razpošiljanje.
 Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Otvoritev prodajalnice.

Z dnem 14. t. m. sem odprl filjalko moje prodajalnice v ulici Bastione št. 2, popred prodajalnice Paternostova, na novo prirejeno z vsemi vrstmi jestvin in kolonijalnega blaga, samo dobro blago po nizki ceni. Zlasti priporočam testenine tovarne Žnideršič in Valencič v II. Bistrici. Priporočuj se sl. občinstvu beležim s spoštovanjem.
Jakob Kosmerlj.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo, v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %. Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000. Poštno-hran. račun št. 837.315.

Najbolja prevlaka za podove je Fernolendtov bliščeči lak za podove

v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako prejšno prevlako, se ne prilepí, se ga lahko opere in je trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni v plehasti skatliji.

Ces. in kralj. privilegirana tovarna kemičnih izdelkov **ST. FERNOLENDT**

Zaloga: **Dunaj, I Schulerstrasse št. 21.** Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštne povzetju.

Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila, nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo za ohranjanje podplatov »Vandol«. Kovinska čistilna zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje

leščilo (biks)
 Cenik pošljem brezplačno poštne prosto.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečavanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.**

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Inženjer Živic se priporoča svojim rojakom želeč, da ne bi nosili dobičkov našim nasprotnikom, kateri nas hočejo uničiti.

Prosi torej obrniti se za nakup strojev in tehničnih predmetov do njegove, stare, poštene, slovenske tvrdke.

Schivitz e Compⁱ, Trst ulica Zonta št. 5. pri novem sv. Antonu.

Krojač,

Anton Jerič, krojač v ulici Torrente št. 34, I n, se priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu, posebno pa častitljivi duhovščini.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah. Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8 Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2, toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 2b. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladničarne.

H. Stibel Piazzetta S. Giacomo št. 3 [Corso-filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladničarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franco na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladničarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. V sprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št 1 priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) »Meteor« in vse druge priprave za plinovo luč »Auer.«

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preiskrbijeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za množične naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnje.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča **Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.**

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač. vsakemu koj razumiji v C. kr. privilegirani kroji krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izborna zaloga vsakovrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim oskrbnistvom ter slavnemu občinstvu

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetarijam in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsako vrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih de **Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št 14.** Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2 % obrestovanjem do dne vloge do dne vzdiga. Eskompt menjic najkulantneje Borzna naročila.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

zavarovanje proti kurzni izgubi. Promese k vsem žrebanjem.